

Cel nadrzędny

„Salus discipulorum – suprema lex ”
(*Dobro uczniów – najwyższym prawem*)

Wszystkie aspekty działalności naszej szkoły zaplanowane i realizowane są w taki sposób, że dobro młodzieży jest naczelną zasadą. Umożliwiamy wszechstronny rozwój intelektualny młodych ludzi, kształtujemy ich wrażliwość, wpajamy uniwersalne wartości etyczne, przygotowujemy do aktywnego udziału zarówno w życiu kulturalnym jak i umysłowym.

Upowszechniając naukę, kontynuujemy tradycję naszego patrona Komisji Edukacji Narodowej.

Charakterystyka szkoły

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Puławach to szkoła z tradycjami. Obecnie w skład zespołu wchodzi:

II Liceum Ogólnokształcące istniejące od 1972 roku

Publiczne Gimnazjum nr 4 istniejące od 1999 roku

W szkole uczy się 920 młodych ludzi, 420 w liceum i 500 w gimnazjum. W zespole pracuje 76 nauczycieli, 2 pedagogów, psycholog. Szkoła pracuje w systemie jednozmianowym. Dysponuje 44 salami lekcyjnymi, bogatym zapleczem sportowo-rekreacyjnym, biblioteką z dostępem do Internetu. W budynku znajduje się gabinet pomocy przedlekarskiej obsługiwany przez pielęgniarkę i gabinet stomatologiczny.

Każdy uczeń ma zapewnione odpowiednie warunki rozwoju umiejętności i postaw, które są niezbędne w dalszym etapie nauki i kształtują wrażliwość na potrzeby drugiego człowieka i środowiska. Osiągane sukcesy w pracy dydaktyczno – wychowawczej są wynikiem zaangażowania wysoko wykwalifikowanej,

doświadczonej i kompetentnej kadry pedagogicznej, świadomej realizowanej misji i otwartej na potrzeby ucznia.

Podjęmowane przez szkołę działania umożliwiają uczniom odkrywanie świata, spełnienie aspiracji życiowych, szeroki dostęp do różnych źródeł informacji w sposób niekonwencjonalny, wieloaspektowy i twórczy, tworząc zintegrowany obraz rzeczywistości.

Realizację tego zapewnia indywidualne podejście do każdego dziecka, przyjazna atmosfera oparta na wzajemnej akceptacji, jak również nowoczesne metody pracy. Bezpieczne warunki rozwoju psychicznego i fizycznego oraz oferowana przez szkołę duża różnorodność zajęć pozalekcyjnych sprawiają, że uczeń jest zadowolony i ma satysfakcję z pobytu w szkole.

Rodzice aktywnie uczestniczą w życiu szkoły. Są partnerami we wszystkich podejmowanych działaniach. Współtworzą prawo szkolne i programy, wspomagają ich realizację.

Placówka dysponuje bardzo dobrze wyposażoną bazą dydaktyczną. Realizacja zadań możliwa jest dzięki odpowiedniemu zapleczu materialnemu: doskonale wyposażonym pracowniom, nowoczesnym pomocom dydaktycznym, obiektom sportowo-rekreacyjnym, dostępowi do współczesnych źródeł wiedzy i poznania.

Szkoła jest otwarta na szeroką współpracę z uczelniami wyższymi i placówkami z zagranicy, w wyniku której młodzież realizuje wspólne projekty i programy edukacyjne.

Władze lokalne są pełne wyrozumiałości i gotowości, aktywnie współdziałają ze szkołą i nauczycielami.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROGRAMU ROZWOJU SZKOŁY

Harmonogram obejmuje następujące zagadnienia:

- 1. Obszary funkcjonowania szkoły.**
- 2. Wskaźniki w zakresie poszczególnych obszarów pracy szkoły /cele ogólne /**
- 3. Formy realizacji celów – zadania.**

OBSZARY PRACY SZKOŁY

- I. Dydaktyka**
- II. Wychowanie i opieka**
- III. Organizacja i zarządzanie**
- IV. Funkcjonowanie szkoły w środowisku lokalnym**

Wskaźniki w zakresie poszczególnych obszarów

I. Dydaktyka

1. Propagowanie i wykorzystanie aktywizujących metod nauczania.
 2. Indywidualizowanie procesu dydaktycznego.
 3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli.
 4. Wzbogacanie bazy dydaktycznej szkoły.
 5. Analiza wyników egzaminów zewnętrznych: gimnazjalnego i maturalnego.
 6. Monitorowanie i doskonalenie procesów dydaktycznych.
7. Wyrównywanie szans edukacyjnych.

II. Wychowanie i opieka

1. Rozwijanie szacunku dla świata i człowieka.
2. Rozwijanie umiejętności komunikowania się i współpracy.
3. Budowanie pozytywnego klimatu w szkole.
4. Zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa.
5. Pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemów uczniów.
6. Propagowanie zdrowego stylu życia.
7. Stwarzanie warunków do wszechstronnego rozwoju osobowego.
8. Nawiązanie do tradycji Patrona szkoły.
9. Wychowanie uczniów w duchu ideałów patriotycznych i obywatelskich

III. Organizacja i zarządzanie

1. Stosowanie przez nauczycieli różnorodnych form i metod pracy wzbogacających warsztat pracy.
2. Promowanie szkoły w środowisku lokalnym.
3. Zapewnianie jakości pracy szkoły.
4. Wspomaganie nauczycieli w osiągnięciu wysokiej jakości pracy.
5. Dbłość o prawidłową komunikację.

6. Adekwatność polityki kadrowej do potrzeb szkoły.
7. Pozyskiwanie środków finansowych z zewnątrz.
8. Zapewnianie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.

IV. Funkcjonowanie szkoły w środowisku lokalnym

1. Wykorzystanie zasobów środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju.
2. Badanie i wykorzystywanie informacji o losach absolwentów
3. Promowanie wartości edukacji.
4. Rodzice partnerami szkoły.
5. Kreowanie pozytywnego obrazu szkoły w środowisku lokalnym

FORMY REALIZACJI CELÓW OGÓLNYCH

Obszar: dydaktyka

Osiąganie celów zgodnych z polityką oświatową państwa

Podniesienie standardów nauczania i uczenia się.

Dbłość o prawidłowy przebieg i doskonalenie procesów edukacyjnych

<u>Cele ogólne</u>	<u>Zadania do realizacji</u>	<u>Załączniki do programu</u>
Propagowanie i wykorzystanie aktywizujących metod nauczania	<p>Prowadzenie lekcji z wykorzystaniem nowoczesnych metod dydaktycznych.</p> <p>Podejmowanie projektów dydaktycznych sprzyjających kształtowaniu i utrwalaniu umiejętności uczniów.</p>	<p>Plany Pracy Komisji Przedmiotowych</p> <p>Plany Pracy Komisji Przedmiotowych</p>
Indywidualizowanie procesu dydaktycznego	<p>Analizowanie osiągnięć uczniów pod kątem rozpoznania potrzeb edukacyjnych.</p> <p>Przeprowadzenie zróżnicowanych i wielopłaszczyznowych badań wyników nauczania.</p>	<p>Plan Nadzoru Pedagogicznego Plan Mierzenia Jakości</p> <p>Plan Nadzoru Pedagogicznego Plan Mierzenia Jakości</p>

	<p>Sporządzenie planu WDN.</p> <p>Udział w radach szkoleniowych na temat wybranych obszarów pracy szkoły.</p> <p>Wdrażanie doświadczeń i umiejętności nabytych w trakcie szkoleń.</p>	
Wzbogacanie bazy dydaktycznej szkoły	<p>Podejmowanie starań zmierzających do unowocześnienia pracowni przedmiotowych - zakup pomocy dydaktycznych wskazanych przez opiekunów pracowni i nauczycieli.</p> <p>Wyposażanie pracowni przedmiotowych w środki techniczne wspierające proces dydaktyczny.</p> <p>Prowadzenie strony internetowej szkoły jako formy promocji placówki i źródła informacji.</p>	<p>Plany Pracy Komisji Przedmiotowych Księga inwentarzowa</p> <p>Plany Pracy Komisji Przedmiotowych Plan finansowy szkoły</p> <p>Program Promocji Szkoły</p>
Analiza wyników egzaminów wewnętrznych: gimnazjalnego i maturalnego	<p>Tworzenie raportów z analiz wyników egzaminów zewnętrznych</p> <p>Przeprowadzanie testów diagnozujących, próbnych egzaminów gimnazjalnych i maturalnych dla klas II i III</p> <p>Wdrażanie wniosków z analiz wyników egzaminów zewnętrznych, testów diagnozujących oraz próbnych egzaminów gimnazjalnych i maturalnych</p>	<p>Protokoły posiedzeń Rady Pedagogicznej</p> <p>Opracowania wyników egzaminów z poprzednich lat</p>
Monitorowanie i doskonalenie procesów dydaktycznych	<p>Wykorzystywanie w planowaniu pracy szkoły wniosków z monitorowania procesów edukacyjnych</p> <p>Stosowanie przez nauczycieli różnych sposobów wspierania i motywowania uczniów w procesie uczenia się</p> <p>Bieżąca analiza częstotliwości i różnicowania form oceniania</p>	<p>Arkusze hospitacyjne, plan nadzoru</p> <p>Arkusze hospitacyjne, zapisy w dziennikach lekcyjnych</p>

Wyrównywanie szans edukacyjnych	<p>Systematyczna praca z uczniem z deficytami</p> <p>Poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do potrzeb i zainteresowań uczniów. Szkoła Równych Szans, Alternatywa, Archimedes, Mały Archimedes</p> <p>Realizowanie programów finansowanych ze środków unijnych</p>	<p>Zapisy w dziennikach lekcyjnych</p> <p>Dzienniki zajęć pozalekcyjnych</p> <p>Dokumentacja programów unijnych</p>
--	---	---

Obszar: wychowanie i opieka

Zapewnienie wszechstronnego i wielokierunkowego rozwoju w przyjaznym i bezpiecznym środowisku.

<u>Cele ogólne</u>	<u>Zadania do realizacji</u>	<u>Załączniki do programu</u>
Rozwijanie szacunku dla świata i człowieka	<p>Szkoła konsekwentnie tworzy wartościowe środowisko wychowawcze.</p> <p>Wykorzystywanie podczas zajęć wartościowych pomocy w celu poszerzenia horyzontów myślowych uczniów i zachęcania do dyskusji.</p> <p>Rozwiązywanie przez nauczycieli i wychowawców problemów wynikających ze specyficznych potrzeb zespołu klasowego.</p>	<p>Program Wychowawczy i Profilaktyczny Szkoły</p> <p>Programy Przedmiotowe i Wychowawcze</p> <p>Plany Opiekuńczo-Wychowawcze klas</p>
Rozwijanie umiejętności komunikowania się i współpracy	<p>Komunikowanie się za pomocą nowoczesnych technik.</p> <p>Wymiana doświadczeń kadry pedagogicznej z innymi szkołami i placówkami. Umożliwienie wymiany poglądów w różnego rodzaju debatach, seminariach, zlotach, konkursach międzyszkolnych.</p>	<p>Plan Wychowawczy Szkoły</p> <p>Programy przedmiotowe</p>

	<p>Zacieśnianie kontaktów między uczniami naszej szkoły, a uczniami innych szkół i placówek.</p> <p>Publikacje osiągnięć uczniów naszej szkoły na stronie internetowej.</p> <p>Wydawanie gazetek szkolnych.</p>	Strona internetowa szkoły
Budowanie pozytywnego klimatu w szkole	<p>Przestrzeganie ustaleń Statutu Szkoły i regulaminu WSO.</p> <p>Wpajanie uczniom zasad dobrego wychowania i kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach życiowych.</p> <p>Integrowanie środowiska szkolnego poprzez podejmowanie wspólnych projektów i inicjatyw.</p> <p>Integrowanie wychowawców i wychowanków poprzez organizowanie wspólnych wycieczek, biwaków i rajdów.</p> <p>Angażowanie uczniów w przygotowania uroczystości szkolnych i lokalnych.</p> <p>Stworzenie możliwości organizowania czasu po lekcjach w ramach zajęć programu Alternatywa, oraz kół zainteresowań.</p> <p>Działalność radiowęzła szkolnego.</p> <p>Przygotowanie ekspozycji prezentujących osiągnięcia i wydarzenia szkoły.</p>	<p>Statut Szkoły i Regulamin WSO</p> <p>Plany Opiekuńczo-Wychowawcze klas</p> <p>Program Alternatywa Plan Dydaktyczny Pracy Szkoły</p>
Zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa	<p>Wzmocnienie ochrony i bezpieczeństwa uczniów poprzez odpowiednią organizację pracy szkoły.</p> <p>Prowadzenie dyżurów przez nauczycieli na korytarzach i stołówce szkolnej.</p> <p>Zdobywanie przez nauczycieli uprawnień kierownika</p>	<p>Program Wychowawczy Szkoły</p> <p>Harmonogram Dyżurów</p>

	<p>wycieczek szkolnych.</p> <p>Organizowanie szkoleń i kursów BHP dla nauczycieli i pracowników.</p> <p>Zapoznanie uczniów z regulaminami BHP w poszczególnych pracowniach</p>	
Pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemów uczniów	<p>Funkcjonowanie Rzecznika Praw Ucznia.</p> <p>Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.</p> <p>Współpraca nauczycieli z psychologiem i pedagogiem szkolnym.</p> <p>Organizowanie warsztatów profilaktycznych dla uczniów LO i PG.</p> <p>Pomoc materialna uczniom poprzez różnego rodzaju stypendia, paczki okolicznościowe, dofinansowanie wycieczek szkolnych.</p>	<p>Program Wychowawczy Szkoły</p> <p>Program Profilaktyczny</p>
Propagowanie zdrowego stylu życia	<p>Zapewnianie uczniom możliwości rozwijania zainteresowań sportowych poprzez udział w różnych formach zajęć: SKS, Alternatywa, UKS.</p> <p>Realizacja własnych programów prozdrowotnych w LO i PG.</p> <p>Udział nauczycieli w różnych formach zajęć sportowych: basen, siatkówka.</p> <p>Organizowanie imprez sportowych o charakterze zawodów wewnątrz i międzyszkolnych, udział w imprezach organizowane przez inne podmioty.</p>	<p>Program Profilaktyczny Szkoły</p> <p>Program Alternatywa</p> <p>Indywidualne Programy Prozdrowotne LO i PG</p>
Stwarzanie warunków do wszechstronnego rozwoju osobowego	<p>Realizacja programów nauczania z poszczególnych przedmiotów.</p> <p>Wspieranie rozwoju kulturalnego i duchowego</p>	<p>Szkolny Zestaw Programów Nauczania</p>

	<p>poprzez zajęcia plastyczne, wokalnie- muzyczne, rekolekcje wielkopostne na terenie szkoły i Kościoła.</p> <p>Rozwijanie osobistych zainteresowań poprzez zajęcia pozalekcyjne i Alternatywę.</p> <p>Wspieranie społecznego rozwoju ucznia poprzez aktywną pracę w samorządach klasowych, szkolnym, innych formach działalności społecznej.</p>	<p>Program Alternatywa Plan Dydaktyczny Pracy Szkoły</p>
<p>Nawiązanie do tradycji Patrona Szkoły</p>	<p>Udział szkoły w zlocie szkół im. KEN.</p> <p>Organizacja uroczystości związanych z obchodami Dnia Patrona Szkoły.</p> <p>Stałe nawiązywanie do tradycji i ponadczasowych wartości patrona szkoły</p>	<p>Dokumentacja Samorządu Uczniowskiego</p> <p>Program Wychowawczy Program Opiekuńczo – Wychowawczy klas</p>
<p>Wychowanie uczniów w duchu ideałów patriotycznych i obywatelskich</p>	<p>Organizowanie wystaw i akademii związanych z rocznicami i świętami narodowymi</p> <p>Nadawanie audycji przez szkolny radiowęzeł</p> <p>Organizowanie wyjazdów do Sejmu RP</p> <p>Realizowanie na godzinach do dyspozycji wychowawcy tematów związanych z ważnymi świętami narodowymi</p>	<p>Plan Pracy Szkoły</p> <p>Zapisy w dziennikach lekcyjnych</p>

Obszar: Organizacja i zarządzanie

Zapewnienie sprawnego funkcjonowania szkoły

<u>Cele ogólne</u>	<u>Zadania do ich realizacji</u>	<u>Załączniki do programu</u>
<p>Stosowanie przez nauczycieli różnorodnych form i metod pracy wzbogacających warsztat pracy</p>	<p>Prowadzenie hospitacji, w szczególności-diagnozującej.</p> <p>Kontrola: dokumentacji, wykorzystania pomocy</p>	<p>Plan Nadzoru Pedagogicznego</p>

	<p>dydaktycznych i zasobów biblioteki.</p> <p>Diagnoza pracy nauczyciela stażysty i kontraktowego.</p>	
Promowanie szkoły w środowisku lokalnym.	<p>Skonstruowanie programu promocji szkoły</p> <p>Współpraca z instytucjami lokalnymi.</p>	<p>Program Promocji Szkoły</p> <p>Podziękowania, potwierdzenia</p>
Zapewnianie jakości pracy szkoły.	<p>Systematyczna realizacja planu nadzoru.</p> <p>Stosowanie odpowiednich metod i narzędzi badawczych</p> <p>Powołanie zespołu do opracowania planu mierzenia jakości.</p> <p>Budowanie systemu zapewnienia jakości pracy szkoły</p>	<p>Plan Nadzoru Pedagogicznego Księga Zarządzeń</p>
Wspomaganie nauczycieli w osiągnięciu wysokiej jakości pracy.	<p>Organizowanie WDN.</p> <p>Umożliwienie nauczycielom udziału w różnych formach doskonalenia.</p> <p>Monitorowanie realizacji planów rozwoju zawodowego nauczycieli</p>	<p>Plan WDN</p> <p>Plan Nadzoru Pedagogicznego</p> <p>Plan Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli</p>
Dbłość o prawidłową komunikację.	<p>Kierowanie szkołą, obieg informacji.</p> <p>Rozwój zaplecza informatycznego, wyposażenie szkoły w nowy sprzęt i oprogramowanie</p>	<p>Księga Zarządzeń, tablica informacyjna, księga zastępstw, strona internetowa szkoły, radiowęzeł</p>
Adekwatność polityki kadrowej do potrzeb szkoły	<p>Zatrudnianie wysoko wykwalifikowanej kadry.</p> <p>Perspektywiczne spojrzenie na zatrudnianie nauczycieli.</p> <p>Zatrudnianie na zastępstwa nauczycieli doświadczonych z odpowiednimi kwalifikacjami.</p>	<p>Arkusze organizacyjny</p>
Pozyskiwanie środków finansowych z zewnątrz	<p>Uzyskiwanie środków unijnych.</p> <p>Sponsoring.</p> <p>Korzystanie z programów przynoszących korzyści finansowe.</p>	<p>Dokumentacja szkoły, Księga protokołów</p>

Zapewnianie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy	<p>Harmonogram dyżurów.</p> <p>Opieka stomatologiczna i medyczna.</p> <p>Zapewnienie odzieży dla poszczególnych stanowisk pracy.</p> <p>Dostosowanie warunków szkoły do norm bhp.</p>	<p>Plan dyżurów stołówki szkolnej i korytarzy</p> <p>Plan Pracy Stomatologa i Higienistki,</p> <p>Kartoteka osobowa</p>
--	---	---

Obszar: Funkcjonowanie szkoły w środowisku lokalnym

Szkoła integralnym elementem środowiska, w którym działa

<u>Cele ogólne</u>	<u>Zadania do ich realizacji</u>	<u>Załączniki do programu</u>
Wykorzystanie zasobów środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju	<p>Analiza mocnych i słabych stron szkoły</p> <p>Skuteczna informacja o ofercie szkoły, współpraca z rodzicami</p> <p>Współpraca z instytucjami i organizacjami zewnętrznymi</p>	<p>Protokoły Rady Szkoły, protokoły Rady Rodziców</p> <p>Dokumentacja udziału w imprezach promujących szkołę</p>
Badanie i wykorzystywanie informacji o losach absolwentów	<p>Analiza informacji o losach absolwentów w aspekcie doskonalenia pracy szkoły i prognozy oczekiwań</p> <p>Przygotowanie do dalszego kształcenia zgodnie z predyspozycjami i aktualnymi wymogami rynku pracy</p>	<p>Protokoły Rad Pedagogicznych</p> <p>Badania preferencji zawodowych uczniów, współpraca z Centrum Kariery</p>
Promowanie wartości edukacji	<p>Upowszechnianie informacji o ofercie edukacyjnej</p> <p>Pozytywny obraz szkoły w środowisku</p> <p>Organizacja przedsięwzięć ukazujących osiągnięcia edukacyjne, sportowe, artystyczne i społeczne uczniów</p>	<p>Serwis internetowy</p> <p>Listy kandydatów</p>

<p>Rodzice partnerami szkoły</p>	<p>Organizowanie zebrań, spotkań konsultacyjnych z wychowawcami i nauczycielami przedmiotowymi.</p> <p>Włączenie rodziców do różnorodnych działań podejmowanych z inicjatywy szkoły.</p> <p>Wyróżnianie rodziców w formie podziękowań ustnych i pisemnych szczególnie zaangażowanych w życie szkoły.</p> <p>Aktywna praca w Radzie Rodziców.</p> <p>Uczestnictwo rodziców w ważnych uroczystościach szkolnych.</p> <p>Pedagogizacja rodziców poprzez różnorodne metody: pogadanki, prelekcje, przedstawienia profilaktyczne, spotkania z psychologiem i pedagogiem, ulotki informacyjne.</p> <p>Uwzględnianie wniosków, potrzeb zgłaszanych przez rodziców.</p>	<p>Program Wychowawczy Szkoły</p>
<p>Kreowanie pozytywnego obrazu szkoły w środowisku lokalnym</p>	<p>Udział szkoły w życiu społeczności lokalnej poprzez uczestnictwo w uroczystościach lokalnych i regionalnych.</p> <p>Promowanie szkoły w środowisku lokalnym- Dni otwarte szkoły i inne przedsięwzięcia.</p> <p>Uczestnictwo uczniów w przedmiotowych konkursach lokalnych regionalnych, olimpiadach, zawodach.</p> <p>Prowadzenie poradnictwa zawodowego.</p>	<p>Program Promocji Szkoły</p> <p>Plan Pracy Komisji Przedmiotowych</p> <p>Plan Pracy Psychologa i Pedagoga</p>

Formy monitorowania i ewaluacji Programu Rozwoju Szkoły.

I. Monitoring przebiegu realizacji programu.

1. Na koniec każdego semestru:
 - sprawdzenie wykonania zadań zawartych w programie; określenie czy zostały zrealizowane i czy ich realizacja przebiegała bez zakłóceń.
 - przygotowanie propozycji działań korygujących – jeśli zachodzi taka potrzeba.

Metody prowadzenia monitoringu:

- obserwacja
- analiza dokumentacji

I. Autoewaluacja

1. Na koniec każdego roku pracy szkoły;
 - sprawdzenie efektów realizacji poszczególnych zadań w określonych obszarach, ich zgodność z zamierzeniami.

Metody:

- analiza dokumentacji
- obserwacja, hospitacje
- kwestionariusz ankiety

1. Po upływie 5 lat funkcjonowania programu.
 - określenie, zbadanie osiągniętego rozwoju jaki wywołała realizacja zapisanych w programie celów i zadań.

Metody:

- projekt ewaluacji

Analiza wyznaczników funkcjonowania szkoły

Analizę przeprowadzono zgodnie z metodologią **SWOT**.

Objęto nią odpowiednio uszeregowane następujące elementy:

1. Oferta edukacyjna.
2. Personel (kadra pedagogiczna).
3. Zespół kierowniczy.
4. Charakterystyka uczniów.
5. Baza szkoły.
6. Współpraca z rodzicami.
7. Współpraca ze środowiskiem (samorząd lokalny, inne placówki oświatowe, instytucje społeczne i gospodarcze).
8. Współpraca z absolwentami.

Programu Rozwoju Szkoły na lata 2011-2015 opracowała Renata Mazurek przy współpracy M. Syty, A. Rzymskiej i R. Krasuckiego.